

www.piron.culturecenter-su.org

БРОЙ # 21 / 2021 / РЕЖИМИ НА ВРЕМЕТО

URL: <http://piron.culturecenter-su.org/wp-content/uploads/2021/09/21-2021-Paul-Virilio-The-Great-Accelerator.pdf>

ΒεΛικιηт ускорител

Πол Βириλιο

Πол Βириλιο (1932 – 2018) е френски философ, социолог, културен теоретик и урбанист. Всички негови съчинения, наброяващи повече от 30 монографии, наред с множество студии, представляват теоретични изследвания върху капиталната роля на *скоростта*, чието културно значение той проследява през широките полета на историята, икономиката, политиката, технологията и масовите медии, като от особено значение са неговите естетико-философски ракурси към по-тесните сфери на архитектурата, визуалните изкуства, градът и военното дело. Βириλιο е основателят на теоретичната наука за скоростта, която той назовава с понятието *дромология*, впрочем един сред многото въведени от него неологизми като *дромоскопия*, *дромосфера*, *дромокрация* и др. Дромологията основно разглежда скоростта като репрезентация на социално-политическата машина и като сила с разрушителен потенциал в съвременния глобализиран свят. Някои от по-важните изследвания на Βириλιο са: „Археология на бункерите“ (1975), „Скорост и политика“ (1977), „Естетиката на изчезването“ (1980), „Негативният хоризонт“ (1984), „Информационната бомба“ (1998), „Злополуката на изкуството“ (2005), „Футуризмът на мига“ (2009), „Управлението на страха“ (2010).

„**Βеликият ускорител**“ (*Le Grand Accélérateur*) – това късно съчинение на Βириλιο е съставено от три есета. То се появява през 2010 г. и преpraща към едно епохално за съвременността събитие, състояло се година по-рано – официалното откриване и приваждане в действие на Големия адронен колайдър, конструиран от Европейския център за ядрени изследвания, ускорителят на частици, който издига теоретичната физика на нивото на наблюдаемия експеримент. Колелото (*κύκλος*), символ на цивилизационния прогрес, е фигуративно удвоено от неговата футуристично-технологична версия на свръхмошен цикличен ускорител, който променя материята на съществуващото и довежда времето до фатален крах. Големият адронен колайдър функционира като многозначна метафора за всички онези разнообразни културни процеси, които съдействат за неудържимата акселерация на действителността, и които Βириλιο коментира с един също толкова стилистично необуздан теоретичен език, превръщайщ прогностичната спекулация в енергиен импулс на мисленето.

Ключови думи: време, скорост, светлина, ускоряване, инерция, линейност, цикличност, фрактализация, физика, обща теория на относителността, квантова механика, теория за Голямото свиване, Голям адронен колайдър

Преводът е направен със съкращения по следното издание: Paul Virilio, *Le Grand accélérateur*, L'espace critique. Paris: Galilée, 2010.

Превод от френски език: **Филип Стоилов**

Мислим така, сякаш се сблъскваме един с друг.

Пол Валери

Несигурността на историята

Да изживяваш всеки миг сякаш е последен – тъкмо това е парадоксът на футуризма, на един футуризм на мига без бъдеще; нека отбележим, това е също така упадъкът на пропагандата за един Прогрес без край, който едва до вчера захранваше историята на миналите векове. Една понастоящем свръхвъзбудена, истеризирана до крайност история, която дори стига дотам да твърди, че изпреварва фактите, а именно действителността на събития, които още не са настъпили – като че ли утре с помощта на прогностични изследвания ще е възможно да изградим една същинска „История на бъдещето“, чийто микроразкази ще се наслагват върху историчността на доказаните факти така, сякаш *перспективата на реалното време* на мигновеността внезапно е премахнала всякакво времетраене, докато митологията на футуризма дори се готви, с помощта на софтуерните програми и компютърното моделиране, да поднови митовете за произхода и Древността...[...]

Действително, в тези начални години на третото хилядолетие полярната инерция на мигновеността на интерактивните ВРЪЗКИ се готви да измести инерцията на недвижимата собственост на МЕСТАТА – включително и най-представителните места на законодателството и правото. Оттук следва, че цялата историчност се оказва преобърната от това „нарушаване на конкуренцията“ между минало и бъдеще в ущърб на настоящето, когато НАНОХРОНОЛОГИИТЕ на безкрайно кратките срокове заемат мястото на класическите хронологии на средните и дългите срокове на миналите дни, години или векове.

Всичко това поставя под въпрос суверенността на Историята, а наред с нея и суверенността на всякаква предходност. По този начин, след несигурното положение на

територията¹ настъпва епохата на несигурността на Историята и на нейното триделение МИНАЛО – НАСТОЯЩЕ – БЪДЕЩЕ.

Трябва да отбележим, че това преобръщане на ценностите вече е засегнало *пространството*. Наистина, още от края на миналия век геополитическите стратегии обръщаха действителността наопаки като ръкавица и твърдяха, че занапред *външният свят* ще надделее над *вътрешния свят*. Този внезапен обрат понастоящем се осъществява в реда на *времето*, понеже потомството се готви да господства над всичко предходно, откъдето произтича внезапната допълнителност на една *несигурност на Историята*, която слага окончателен завършек върху несигурния суверенитет на една територия, заплашена оттук насетне от всички страни – отгоре, чрез своето разширяване, и отдолу, чрез своята местна фрагментация. Оттук и „повтарящата се делокализация“, на която понастоящем съдействаме под претекст, че протича процес на глобализация, както и силното влияние на едно прехвърляне на дейности [externalisation]², което все повече се еманципира от всякаква практическа действителност. [...]

И така, след топографическото и *геометрическото разбиване* на разстоянията, ние съдействаме на *анахроническото разбиване* на отсрочките, необходими за постигане на действително познание, както и за съхраняване на паметта за фактите; ФРАКТАЛИЗАЦИЯТА на пространството се удвоява от фрактализацията на относителното времетраене в КОНТИНУУМА на една обща История, която е в процес на мигновено заличаване. [...]

Вече няма ТУК, всичко е СЕГА, а НИС ЕТ NUNC на старото време е на път напълно да изчезне от хоризонта на историята. В своя неотдавнашен *vade-mecum*³ Жак Атали препоръчва да „изживяваме пълноценно всеки миг сякаш е последен“. Той също така заявява следното: „Тъй като времето е единствената действително дефицитна стока, то се превръща в единственото нещо, което си струва да бъде пестено“, откъдето според него произтича и неотложността „да се фокусираме върху всеки един миг“⁴.

---

¹ Paul Virilio, *L'insécurité du territoire*, Galilée, 1993.

² Аутсорсинг (от англ. *outsourcing*) – действие, при което дадено предприятие възлага изпълнението на някои от вътрешните си функции на външно предприятие. – Б. пр.

³ Върви с мене (лат.) – заглавие на кратък справочник, който е винаги под ръка. – Б. пр.

⁴ Jacques Attali, *Survivre aux crises*, Fayard, 2009.

Като символ на една фатална инерция това дословно изложение свършено илюстрира неотвратимия характер на неистовия футуризм, който разгражда всяка една хронология редом с мелодичната линия на историята в качеството ѝ на голям разказ на нашата общосподелена памет. Оттук и онази скорошната инфлация на *мемориалните закони*⁵ във Франция, както и нарастващата заплаха пред териториалната идентичност на една нация, която в крайна сметка не ще бъде толкова несъмнена, колкото геополитическият суверенитет на върховенството на закона, и всичко това в един глобализиран свят, който постоянно се прекосява от вътрешно изгнаничество, а именно от масовото преселение в затворен кръг на тези НАВРЕМЕННИ ПОТОЦИ [FLUX TENDUS⁶] от жители, които някои вече назовават *миграционната офанзива* на трайната мобилност на XXI век – оттук наметне ПРОСЛЕДИМОСТТА засяга всеки един от нас, откъдето и въвеждането по пристанища и летища на „електромагнитни портали“ и „коридори за идентификация“ на пътниците, оборудвани със специални скенери, които разгохват и претърсват тези тела в непрекъснат преход. В действителност всеки знае, че където има стена, по необходимост има и врата; но единствената разлика с едновременното крепостно укрепление е виртуалният характер на преградата на постмодерните времена, както и клиничната рентгенография при входните пунктове на сегашните граници.

Сега имаме по-ясен поглед върху причините, които биха могли да оглавят един проект за бъдещ „Музей на историята на Франция“ – един вид клинично заведение за миналите времена като допълнение към клиничната хигиена на настоящето, споменът за което избледнява твърде бързо, със съпътстващия риск от амнезия поради крехките устои от мъртви спомени на нашите компютри.

И тогава нека не забравяме, че вечното настояще на Айнщайновата относителност не е настоящето на деня, който все още отличава светлината от мрака, а тъкмо реалният миг, утвърден в сентенцията на Дитрих Бонхьофер⁷ от миналия век: „Технологията обяви война на деня“.

---

⁵ „Мемориален закон“ е закон, чийто предмет е историческата памет и който налага официално становище върху дадени исторически събития, като в негова сила е да постановява забрана на всякакви спорове около тези събития със заплаха от наказателно преследване. – Б. пр.

⁶ Система за управление на материални потоци от типа „точно навреме“, въведена за първи път в Япония (позната още като JIT, от англ. *just-in-time*). – Б. пр.

⁷ Дитрих Бонхьофер (1906 - 1945) – немски теолог и виден антинацистки дисидент. – Б. пр.

Възникнало по времето на светкавичните войни, това изречение чудесно илюстрира вероятния преход от „илюминизма“⁸ на древните слънчеви култове към религията на „мигновението“ [instantanéisme] и технокулта на постмодерните хора, в каквито до един сме се превърнали.

Всъщност би било по-подходящо да заменим великата илюзия за един бъдещ „музей на Историята“ с едно утрешно *Министерство на Времето*, едно голямо министерство на относителността както на метеорологичното, така и на хронологичното бързотечно време; по този начин МЕТЕОПОЛИТИКАТА умело ще допълва ХРОНОПОЛИТИКАТА на времетраенето, свързано с ГЕОПОЛИТИЧЕСКОТО взаимодействие на нашите комуникации в реално време.

Благодарение на това управление на времетраенето и на *необходимото време*, което позволява да се действа съзнателно, а не само да се взаимодейства с телекомуникационни уреди, екологията на *метеорологичното време* вероятно ще трябва за се съгласува с един „естествен“ интелект, който понастоящем подлежи на дискриминация в полза на „изкуствения“ интелект на компютърните програми и на техните софтуери, които могат да правят всичко, а съвсем скоро и да различават всичко...

Това ще бъде едно крупно министерство на *Управлението на Времената*, на техните жизнени ритми, а не единствено на околната среда, т.е. на *Управлението на Пространството* – пространство, което днес е изчерпано откъм биоразнообразие, но не по-малко и откъм хроно-разнообразие, тъй като това изчерпване засяга както климатичното състояние на сезоните му, така и геологическото разнообразие на обширните му пейзажи; замърсяването на времевите разстояния отсега нататък ще допълва процеса по замърсяване на субстанциите – водата и въздуха както на животинския, така и на растителния свят; така настоящото господство на реалното време на обмените над реалното пространство на континентите намира своя завършек в инерцията, по-точно в „момента на инерция“ на интерактивната ВРЪЗКА, който в близко бъдеще е на път да измести „инерцията на недвижимата собственост“ на МЕСТАТА с една макар и мултисекуларна уседналост.

---

⁸ Илюминизъм – религиозна или философска прокламация на персонално езотерично просветление. – Б. пр.

Пред подобен астрономически смут във времевия график [l'emploi du temps] и разстройването на един континуум, който е на път да се превърне от постмодерен в „постисторически“, можем с основание да се запитаме относно БЕЗВРЕМЕННОСТТА като амнезия на техническата цивилизация. Действително, това министерство на относителността, ограничена до нашата толкова тясна планета, би разкрило нов хоризонт на надеждата за постигане на *kairos*, на *благосклонния миг* за действие, а не единствено за интерактивно въздействие; появата на това бъдещо „гето на ВРЪЗКАТА“ и неговото пристрастяване без субстанции скоро ще измести „гетото на МЯСТОТО“ и неговата едновременната уседналост върху една телурична планета, която явно е твърде малка както за разгръщането на техническия прогрес, така и за печалбите на един капитализъм, чийто юзди са развързани от системния крах на НАНОХРОНОЛОГИИТЕ на мигновеността.

Всичко това в крайна сметка довежда до „голямото затваряне“ на Историята, до неочакваното съживяване на един нов култ към слънцето и на неговите жертвоприношения, които не са единствено *човешки* (социологически), но и *земеделски* (екологически), и следователно, до неотвратимото завръщане на илюминизма на светлината посредством илюминизма на мигновението и на пределната скорост на светлината – един съвършено нов абсолютен бог, който със сигурност не играе на зарове, а нахлузва овехтелите одежди на „Краля-Слънце“ или на Юпитер, бог на небето и светлината, но наред с това и на мълниите и гръмотевиците: едно изумително, а не само избухливо *божество на мигновеността* във век на възискателна секуларност и на някакъв моно-атеизъм, който понастоящем надвишава nihilизма на смъртта на боговете с възраждането в тази нова епоха на един закъснял култ към слънцето, при който скоростта на електромагнитните вълни осветява със своите излъчвания, далеч по-силно, отколкото с лъчите си, лъчезарното бъдеще на прогресизма, по-специално посредством изграждането в Женева на една кръгообразна подземна катедрала, на една 27-километрова състезателна писта, чието предназначение е да открие в края на надпреварата „частицата-Бог“, АДРОНЪТ, и то с риск да нахлуе в обскурантизма на някаква „черна дупка“, като една такава злополука в познанието би могла да сложи край на необходимостта от експерименталната физика и оттам на точните науки, спомагайки за вечното завръщане на магическото мислене на дигиталните питагорейци и всемогъщите софтуерни програмисти.

Оттук съвсем лесно ще забележим, че със скорошния възход на електронния илюминизъм трансхуманистичните общества от *животински вид* се трансформират в свои хибридни версии от *растителен вид*, които на свой ред се превръщат в ХЕЛИОТРОПИЧНИ⁹ и светлочувствителни, „обектно ориентирани“ чрез рамкирането на гледната точка и застигнати от несрещния сблъсък с безбройните екранни интерфейси на една среда, която внезапно е станала интерактивна.

Така придобиваме по-ясно възприемане за вредите, предизвикани от прогреса на една КИНЕМАТИЧНА енергия от мигновени трансмисии, която се появява като допълнение на КИНЕТИЧНАТА енергия, използвана за транспортиране на тела по времето на индустриалната революция, предшестваща тази съвсем скорошна компютърна революция на телекомуникационните технологии; кинематичната енергия на *порива* към една епоха на интерактивна синхронизация, която слага край на „ефектите на реалност“ на кинетичната енергия при високоскоростното *преместване* на хора във физическото пространство.

„Точно навреме – Нулев запас“: този лозунг на широкомащабното търговско разпространение днес чудесно илюстрира мутацията на *първоначалната инерция* на недвижимата собственост в една *окончателна инерция* на мига, или по-точно на „момента на инерция“ в нашите интерактивни отношения със света – свят, глобализиран от световното време с помощта на ограничената относителност на мигновените обмени, една относителност, която води не само до Айнщайновото ограничение, но и до екосистемната редукция във времевите разстояния на небесното тяло, което ни носи и поддържа (с все по-нарастваща трудност), *първичният Ноев ковчег* на планетата ЗЕМЯ, за която феноменологът Хусерл казва, че не би могла да помръдне, понеже скоростта не е „феномен“, а отношение между феномени, а времето съгъстяване на интерактивността по никакъв начин не се приравнява с телуричното свиване на планетата от живи същества: това толкова „приземено“ небесно тяло на ЖИВОТО [VIF], където ускоряването на БЪРЗОТО [VITE] в ПРАЗНОТО [VIDE] днес се превръща във водещ проблем на една политическа екология, която е далеч от това да бъде „трансполитическа“, както желаят

---

⁹ Хелиотропизъм – растеж или ориентация на неподвижен организъм (предимно растение) в близост или отдалеченост от слънчевата светлина. – Б. пр.

илюминистите на *Последния ден*, тези непорочни последователи на култа към скоростта на светлината в празното междузвездно пространство.

Най-сетне, големият въпрос на третото хилядолетие е въпросът за *режима на периодичност* при една „метеополитика на времето“, която все пак не би отменила геополитиката на първоначално заселване на земята подобно на този ГРАД, превърнал се в ГЛОБАЛНО СЕЛЮ, първичен Ноев ковчег на утрешния ден. Тук в ума изниква една метафора: на *далечното плаване*, което настъпва с изобретяването на механичния часовник, последвано от изобретяването на бордовия хронометър.

Ако небето действително представлява един монументален часовник, той ще е труден за разчитане въпреки наличието на компаси, секстанти¹⁰ и АСТРОЛАБИ¹¹, понеже ако искаме да изчислим географската ширина чрез наблюдение на височината на звездите над хоризонта, то географската дължина може да бъде установена само ако имаме предвид часовата разлика между две точки от земното кълбо, където ще е необходимо да ползваме хронометър, докато „пясъчният часовник на рулевата рубка“ просто ще указва скоростта на кораба подобно на скоростометър с помощта на лаг – дъска, потопена с прикрепено към нея и степенувано на възли въже.¹²

Днес няма как да не установим *часовата разлика* между нашите едновременно ненавременни и интерактивни практики, свързани със свръхзвукови полети и мигновени трансмисии, и нашия всекидневен живот, който е толкова изчерпан и лишен от отсрочки, необходими както за размишлението, така и за разумното действие, без да споменаваме „икономията на казиното“, тази адска машина, чието спиране е невъзможно преди КРАХА НА СИСТЕМАТА, корабокрушението на първичния Ноев ковчег, което този път ще ни отведе до един съвсем ясно предвидим хаос... Хронологична УТОПИЯ или топична УХРОНИЯ, както някои ще обозначат бъдещата поява на едно голямо Министерство на Времето или по-точно на метеорологичното време и на необходимото време тук долу, в сърцевината на един предварително лишен от права за ползване свят, който в крайна сметка ще заслужи тази МЕТЕОПОЛИТИКА на периодичността спрямо онова, което е

---

¹⁰ Секстант – навигационен инструмент за определяне на географските координати на наблюдателя чрез измерване на ъгловата височина на различни небесни тела. – Б. пр.

¹¹ Астролаб – уред за измерване на положението на звездите, изобретен от Клавдий Птоломей (II век). – Б. пр.

¹² Gilles Lapouge, *La Légende de la géographie*, Albin Michel, 2009.

жизненоважно за хронофагическите, времеядни общества, които в своя устрем към края на тунела на ЛИНЕЙНАТА историчност лакомо напират да се ударят в КРЪГОВАТА бариера на времето, чийто съвършен символ е големият „адронен ускорител“ на ЦЕРН¹³ в Женева, оглавяващ завръщането на постмодерния илюминизъм, на култа към светлинната скорострелност, обслужващ една история, която се намира в часова разлика спрямо всякаква общосподелена действителност.

Така че ако потърпим още малко, познатият в паметта ни свят може напълно да се заличи от контролното табло на Историята и да изчезне сякаш без предупреждение.

---

¹³ CERN - Европейски център за ядрени изследвания. – Б. пр.

Твърде късно за личен живот

Комунизмът не е изчезнал, той е приватизиран.

Мариус Опра

Модус на живот и сърдечен ритъм, модус на скоростта и технически ритъм, всичко това се отнася до ТЕМПОТО на времевия и пространствен график на една жизненост, която някога е била всекидневна и чиято електротехническа АРИТМИЯ на нравите не спира да разтърсва умовете.

Старите календарни системи на аграрните общества и техния сезонен ритъм отдавна са отстъпили пред индустриализацията и масовите премествания на хора от селата към градовете, мимоходом изличавайки остатъка от западните християнски ритуали, докато празничните дни намаляват съобразно нарастването, паралелно с една структурна безработица, на планирания край на доживотната заетост – практиката на безсрочния трудов договор – до момента на ясно и недвусмислено отстраняване на този седмичен ритъм посредством повторното поставяне под въпрос на неделния почивен ден и неотложността на прочутите „седем дни в седмицата“.

Доскоро годишен и сезонен, а впоследствие седмичен и дневен, този реално исторически ритъм е трябвало да понесе един фатален удар от кибернетичната компютърна революция, понеже *ускоряването на общоподделената действителност* прави практическия, обичаен живот – наред с неговите социални и семейни измерения – невъзможен. От това произтича и тази скорошна атомизация, внезапната „фрактализация“ на обществените групи, която е свързана не толкова с рисковете на „комунитаризма“¹⁴, колкото с онези несравнимо по-сериозни рискове на една емоционална

---

¹⁴ Комунитаризъм – концепция в аналитичната политическа философия, според която индивидът не може да бъде разглеждан като напълно автономен от обществото, в което живее, тъй като то има решаваща роля за формирането на неговите ценности, мисли и мнения. – Б. пр.

СИНХРОНИЗАЦИЯ, водеща до „комунизъм на афектите“ в мащаба на сведена до нищо планета, където реалното време на „кибер-мигновеността“ този път окончателно ще измести реалното пространство на отсрочките, на времевите разстояния в нашите незаменими отношения със света, като по този начин десоциализацията ще служи за продължение на умствената дезориентация. [...]

Наскоро една телевизионна говорителка заяви следното: „*Моята цел е винаги да се чувствам жива*, да не се мумифицирам. Ала не знам дали задълго ще успея да смогна на този ритъм. Знаем, че ако бях бачкала по-малко, щях да се радвам на второ дете. За това вечно ще съжалявам. Но пък текущите дела всекидневно ни съсипват.“¹⁵

Говорител или говорителка на телевизионна програма – това название ни разкрива характера на най-скорошния от всички „футуризми“: този на електронния допинг, дистрибутиран от ВЕЗДЕСЪЩИЯ миг, който така нетърпимо изтезаваше довчерашните „журналисти“, ненадейно преобразили се в „репортери на мига“ [instantanéistes], и който в скоро време ще застигне всекиго, превръщайки обикновения живот на уседналите общества, тук или някъде другаде, в един „инфра-обикновен“ живот; светлочувствителната инерция на съзерцателните зрители бързо ще се обвърже с инерцията на техния любим телевизионен говорител, тъй като *инерцията на реалния миг* на извънредната новина измества инерцията на тяхното фиксирано местожителство, а делокализацията на пространствения график се удвоява от дезориентацията на времевия график на един всекидневен живот, чийто ход някога е бил отмерван от редуването на дните и нощите и който занапред ще бъде смущаван от разстроения ритъм на една акробатична и напълно извратена жизненост.

Сякаш краят на *доживотната заетост* на много дългото времетраене и професионалните обязанности внезапно е мутирало в сблъсъка с дисциплинарните изисквания на непредвидимото, на онова неочаквано „точно навреме“ в разпределението на НАВРЕМЕННИТЕ ПОТОЦИ по отношение на онези, които вече не са производители и деятели на прогреса, а зрители и потребители на шумов фон в един основен процес на ИНТЕРАКТИВНОСТ, който е изместил ПОСРЕДНИЧЕСТВОТО на неотдашните служители.

---

¹⁵ “Audrey Pulvar enfourche une nouvelle vie”, *Paris Match*, 22 juillet 2009.

По този начин *животът като трудова заетост* [l'emploi mode de vie] се заменя от *живота като начин на употреба* [vie mode d'emploi] на един нов тип временни общества, инструментализирани до краен предел и непрестанно подстрекавани да *реагират прекомерно* на определени сигнали и всякакви дразнителни в едно постоянно състояние на тревога, където мигновеността на ненадейното ще обуславя изпадането в транс, което вече няма да се отнася до *гражданина-войник*, а до *гражданина-субект* в „социалната мрежа“, която скоро ще замести физическата близост на лицата – на онези отколешни съседи, които често срещаме в МЕСТАТА за СОЦИАЛНА ВРЪЗКА на някогашната жилищна инерция. Личният живот на всеки един малко по малко отстъпва място на свръхизложеността на един полупубличен живот, при който интимната близост между хората ще заприлича на *задържане под стража*, докато старата КАМЕРА ОБСКУРА на паноптичното наблюдение ще се окаже нищо повече от клиничен симптом на предстоящото приключване на всякакъв личен живот.[...]

Тук сравнението с религиозните ордени ще се окаже продуктивно. Своевременната с третото хилядолетие литургия на „обществената заслуга“ сякаш потайно подновява народните литургии на вярващите. Където Християнската църква е съумяла да създаде равенство във Вярата сред едно разнообразие от жизнени условия и духовно богатство благодарение на статиката на една изконна вкорененост (тази на манастира, който е същинска лаборатория на бъдещия времеви график), последвалата революционна динамика на транспортните връзки и най-вече на компютърните предавания, е отменила тази социологическа форма на единение в полза на синхронизацията на общоподделените усещания. При този ИНТЕРАКТИВЕН КОМУНИЗЪМ, където реалният миг на аудио-телевизионните комуникации господства над твърде реалното пространство на социалните комуникации, стандартизацията на гражданите и на религиозните поведения се заличава от едновременността на едно общо чувство, като „общността на интересите“ на всички сега бие отбой и отстъпва политическото си първенство на тази общност на емоциите, основаваща се на един дълбоко *трансполитически* индивидуализъм.

Явление, което още повече се усложнява от културната еволюция и от набирация скорост КУЛТ КЪМ ЕКСЦЕСА през XIX и най-вече през XX век, ускоряването на самата действителност, приключващо с възникването на *лудостта да се вижда* в ущърб на слуха и осезанието, на докосването, както и на близкия контакт. [...]

Действително, още от времето на нейния гръко-римски произход западната философия е преди всичко философия на зрението, на светлините и формите, изникващи пред изпитателния поглед, откъдето произлиза днешният технокулт към светлинната скорост и нейните вълни, пренасящи информация, която се е превърнала в МЕГАЛОСКОПИЧНА¹⁶.

Оттук и ретиналната упоритост на един анахроничен футуризм, чийто най-скорошен аватар са НАНОХРОНОЛОГИИТЕ. Един автор дори твърди, че „скоростта е аристокрацията на съвременния свят“, някакво общо взето „благородничество на скоростния бяг“, което наследява аристокрацията на Стария режим.

Нека се върнем към европейската зрителна ФИЛОБСЕСИЯ [PHILOFOLIE]. Западняците, по-специално латино-европейците, по подобие на латиноамериканците, се нуждаят от обществени страсти. След голямата страст на триумфиращото християнство, те изглежда са избрали страстта на един Прогрес, който през миналия двадесети век е приключил с твърде кратковременната страст на ускоряването на историята. Пределната скорост на вълните впоследствие спечелва предимство пред богатството на нациите, чиито „комунизъм“ трябваше да доведе до неговия край с помощта на *космизма* на скоростното бягство от земното притегляне, първо чрез сателита „Спутник“, а после чрез орбиталната станция „Мир“, която трябваше да отбележи провала и изчезването на тази утопична доктрина. След което ТУРБОКАПИТАЛИЗМЪТ на единния пазар поема щафетата в епохата на глобализация благодарение на новопоявилата се „скорост на освобождаването“ в областта на кибернетиката, предвещаваща спасението, избавлението на замърсеното човечество – този път в името на екологията – чрез откриването на една обитаема ЕКЗОПЛАНЕТА, като по този начин либералният КОСМОТЕИЗЪМ скоропостижно измества обществения КОСМИЗЪМ на старата Съветска империя.[...]

Едно нещо е сигурно и то е, че занапред ще е твърде късно за личен живот – довчерашните „единични“ тълпи, за които ни обясняват, че са станали „умни“, вече не са нищо друго, освен номадското гъмжило на дългосрочното преселение, на ИЗВЪНСВЕТОВОТО изгнание отвъд земната родина, подобно на еманципираните и

---

¹⁶ Авторът има предвид компютърните системи за глобално сателитно наблюдение Google Earth и Google Street View. – Б. пр.

диаспорни общества, за които депортацията е била само фаталният знак на едно ПРЕМЕСТВАНЕ ДРУГАДЕ [EXTERNALISATION], което не отвежда никъде и където движението е всичко, а целта няма ценност.[...]

Както изначалното поземлено заселване на селяните, така и инерцията на недвижимата собственост на градския жител се изместват от разрушителното въздействие на *момента на инерция* на реалния миг при една ИНТЕРАКТИВНА едновременност, която разстройва всякакво заселване и вкореняване – във връзка с това ще припомним първия закон на урбанизма, който гласи: удържане на местоположението. В този стадий от историята на човешкото и урбанистично местоживеене, „териториалната несигурност“ е доведена до крайна степен, а *териториалният суверенитет* на върховенството на закона рискува да се заличи навеки пред заплахата от ХИПЕРКОЛОНИАЛИЗМА на суверенните фондове, които заграбват всички земи и техните ресурси; старата политика на „правото на поземлена собственост“ [droit du sol] внезапно отстъпва пред прекомерните привилегии на една колкото екологическа, толкова и икономическа МЕТЕОПОЛИТИКА: политиката на „правото на небесна собственост“ [droit du ciel], на всички небеса и на онези взаимосвързани финансови пазари, където търговците на високочестотната *флаш търговия*¹⁷ всекидневно разиграват света на рулетка в една светкавична война, чието въоръжение се снабдява от кибернетичните системи на *голямото добрутро* (sic), докато някогашния национален суверенитет постепенно изчезва в полза на една МЕТА-ГЕОФИЗИЧЕСКА политика на „бездържавните“ или почти раздържавени нации, а едновременците на човешкия СЕРВОМОТОР се обединяват с поддръжниците на компютърния ПАНТЕИЗЪМ, чийто символ е Гея, богинята на Земята на победоносната екология.[...]

Укрит зад свободата на движение и масовия туризъм, ОБИТАЕМИЯТ КРЪГОВРАТ на принудително изгнаничество на „разселените пансионери“ от африканските държави и на „делокализираните жители“ от напредналите страни заслужава не само някаква проста картография, но и една постоянно обновявана география на траекториите – един вид ПЛАНЕТАРИУМ на потоците от хора в постоянен

---

¹⁷ Flash-trading (анг.) – противоречива инвестиционна практика, която използва електронни системи, за да предоставя на някои търговци и организации подробности относно направените поръчки за транзакции, преди те да достигнат до общия пазар. – Б. пр

преход – в случай, че си поставим за цел да проследим тази дивашка хореография на изключените и експулсираните, чиито ръст на смъртност не престава да нараства, като тази депортация води, покрай хаоса на нравите, към изстреблението и геноцида.

Тук в ума изниква една забележка. Ако политическата ангажираност на отговорния индивид доскоро се обвързваше с ангажираността на Сартъровия екзистенциализъм, днес се налага да установим, че в епохата на масов индивидуализъм и КОМУНИЗЪМ НА АФЕКТИТЕ господства тъкмо *поривът* [l'emportement] във всичките конкретни смисли и фигуративни значения на това понятие: на мобилното и преносимото, както и на загубата на самоконтрол. Днешното ускоряване на действителността върви редом със загубата на всякакво *самообладание*, където дори в ускоряването на историята при историческия материализъм съществуваше мярка – необходимото време за постигане на усет за историческото минало, както и времето за достигането до едно светло бъдеще, на което съветският космизъм се опита да даде нов импулс преди краха на СССР.

В този смисъл, КОСМОТЕИЗМЪТ, който отново вилнее на Запад редом с екологията и отчаяното издирване на екзопланетарно убежище, ни връща към астронавския делириум, който така умело прикриваше отявлението провал на „прогреса“ от времето на несигурно равновесие и ужас в надпреварата за ядрено въоръжаване между Изтока и Запада. [...]

Заобиколен от своите екранни интерфейси, в плен на видеонаблюдението и дисциплината на компютърните приложения, както и на правилата на интерактивното общуване, СВЕТЛОЧУВСТВИТЕЛНОТО същество става доброволна жертва на един прогрес, който ампутира неговия личен живот, докато електрооптичната зависимост от информацията все по-често го отчуждава от неговата резервираност.

Откъдето произтича и отказът от ангажираност (политическа, синдикална, всякаква) в полза на един порив, чийто единствено разковниче е масовият индивидуализъм. Където някогашният колективизъм се ограничаваше с това да заставя към ангажираност, сега съществува само една-единствена страна, която ще улеснява отсъствието на „морална дилема“ [cas de conscience]!

По този начин, инерцията на светлочувствителния зрител съответства на мутацията на пътешественика и неусетното приплъзване от един частен „автомобилен“ транспорт към обществения транспорт на масовото преселение на взаимосвързани индивиди.

С появата на ГОЛЕМИТЕ ПРЕВОЗВАЧИ по море и въздух, или по-точно на УТРОБНИТЕ ПРЕВОЗВАЧИ на сурогатното майчинство, постоянното разширяване на товароносимостта на различните превозни средства маркира внезапното отклонение от едно доскоро поединично пътуване, което скоро ще бъде „окошарено“ [embarqué] от плана на съвместното пътуване към несигурни дестинации, където скоростта се превръща в нещо съдбовно.

Да отбележим например един скорошен тип пътнически самолети, който особено добре разкрива характера на тази неотдавнашна революция в превозването, а именно произведеният във Франция СКАЙЛАНДЪР – един същински ЛАНДРОУВЪР на небето – или канадският ТУИН ОТЪР, който нарекоха „селски самолет“, чийто многофункционален двоен двигател е способен да превозва товари или пътници при елементарни условия за комфорт и в който пасажерите могат да стоят изправени като в ремарке за добитък, докато тръпнат в очакване на все по-нататъшни и все по-радикални еволюции.[...]

Толкова много панически признаци за предстоящия край на един личен живот на „синовната“ идентичност още от самото раждане, докато в зряла възраст се очаква да се окажем лишени и от териториална „идентичност“, *in situ*¹⁸, поради биополитическото изискване за постоянна „обществена“ проследимост, тъй като императивите на екологическата сигурност на този последен LEBENSRAUM¹⁹ изискват същия контрол върху потоците в ущърб на запасите и историческото акумулиране на гражданското право и „правата на човека“, които доскоро все още бяха водещ фактор, откъдето произтича и това прогресивно изчезване на *самообладанието*, както и санитарното изхвърляне на стария начин на живот, на неговата обичайно градска приветливост след тази на

---

¹⁸ На същото място (лат.) – Б. пр.

¹⁹ Lebensraum (нем. – жизнено пространство) – империалистическа концепция в Германия от първата половина на XX век за завземане и колонизация на съседни територии в Европа, която се превръща в официална доктрина на страната по време на двете световни войни. – Б. пр.

селячеството – животът от ден за ден, в ритъма на сезоните, чийто ход е възпрян от нанохронологическото ускоряване на интерактивния миг.[...]

Да пътуваш, да преброждаш света, без да харчиш никакви средства благодарение на пътуването на автостоп и *каучсърфинга*²⁰, – тъкмо това е целта на идеалистичното начинание, подето след Втората световна война (през 1949 г.) от Гари Дейвис, този апостол на глобалното гражданство, едно начинание, което днес е хитро изместено от неговите миролюбиви намерения.

Интернетен хотелиер или гостоприемник? В този случай е налице смесване на разновидностите, а някога търсената със свян и съдържаност интимност днес изглежда се обърква с потайността, с която се прикрива някаква срамна болест...[...]

„Ускоряването на историята е тревожен процес. Принудени сме да поставяме себе си под въпрос с много по-наложителна обичайност, отколкото в миналото. (...) Това подвижно настояще е източник на едно голямо безпокойство. Всекидневния живот е превзет от неизбежното. Изразът на това чувство е един вид всеобща депресия“ – това заяви новият държавен секретар по въпросите на стратегическото планиране във Франция през лятото на 2009 г. Ала споменаването на депресията не ни казва много. Онова, което във всеки момент се поставя под въпрос там, където ускоряването на реалността на мига господства над ускоряването на историята на прочутото „подвижно настояще“, е *реалното присъствие* на хора и неща, които едва до вчера сякаш трайно ни заобикаляха. По печалното признание на един мой възрастен приятел, чиято млада съпруга непрекъснато пътуваше: „Тя не пътува, за да не забрави, че по този начин просто е свикнала да не ме вижда повече.“

С преселението на обществата, които отново са се превърнали в диаспорни, *пътешествието е едно вдовство*, заставящо всекиго да не вижда онова, към което се е привързал и което някога е било вкоренено в общото минало, квартала, съседите, роднините или съпрузите; това е също така краят на личния живот – този непрекъснат трансфер на интимността на уседналия жител към *екстимността* на транспортирането,

---

²⁰ Couch- surfing (анг.) – форма на евтино бродническо пътешестване, както и една от най-големите онлайн мрежи за гостоприемство. Понятието обозначава практиката, при която човек се мести от една приятелска къща в друга, ношувайки на наличното свободно място: под или диван. – Б. пр.

където пътешественикът не е толкова някакъв нов номад, колкото транзитен пътник в процес на развод, увлечен от неизбежността на едно всекидневно изгнаничество...[...]

В действителност никой вече не пътува, а бяга, измъква се от едно поругано и стресиращо всекидневие, неговото У ДОМА оттук насетне се превръща в У СЕБЕ СИ с личния арсенал от комуникационни уреди и електронни дрънкулки, обрекъл се на един развод по взаимно съгласие, свързан с постоянно повтарящото се преместване от едно място на друго. [...]

Пристрастяването към постоянната смяна на местожителство, както и към смяната на партньорите е вече част от илюзорния характер на автономията от стария начин на живот, като новата мода на тренъора по живеене²¹ измества едновременната мода на изповедника в религиозните общества или на духовния наставник при тоталитарната политическа конюнктура. [...]

Ден и нощ, делници и празници, двадесет и четири часа в денонощието, седем дни в седмицата... начин на живот, чийто единствен модус на употреба е процесът на повторението. След принудителното преместване [délocalisation] от ерата на деиндустриализацията, начева ерата на принудителното разместване [dislocation] в ритъма на един Прогрес, който направо върви *срещу природата*. Междувременно делото изглежда деликатно за пледиране, понеже „правото на отказ“ с позоваване на „възражението по гражданска съвест“ реално не притежава никаква правна стойност.

Суицидното състояние, което довчера бе на психологическа основа, може отсега нататък да стане социологически обусловено, ако модусът за определяне на времевия график и неговия ритъм се извратят дотам, че да предизвикат едно състояние на постоянна мъчителна тревожност на общностите, какъвто вече е случаят с телекомуникационните предприятия, където се установяват разрушителните вреди на един стрес, който е станал смъртоносен.

„Бъдещето не трябва да принадлежи на страха“, заяви миналата година пред ООН президентът Обама по повод големите опасности от разпространението на ядреното въоръжаване. Но в един по-задушевен смисъл, това изказване трябва също така да бъде

---

²¹ Life-coach (анг.) - професионално лице от сферата на обществените услуги, което е наето от някого, за да му помага с постигането на неговите житейски цели. – Б. пр.

отнесено към въпроса за начина на живот, към всекидневието на един период, белязан от несигурното положение и нестабилността на ТЕМПОТО на местните общности, обзети от ужаса пред щетите на един *интерактивен* технологичен прогрес, който представлява единствено възхода на едно налудно усърдие, ако не на всеобщ изблик на страсти, който е нищо друго, освен порива на една внезапна паника, превърнала се в ПАНДЕМИЯ, причинена от *ефекта на реалност* при ускоряването на информацията и на нейните ненадейни изисквания, докато МИГНОВЕНОСТТА на объркването у всекиго скоро ще зарази начина на живот на целокупното общество.

И така, след възхода на ВОЕННОТО РАЗУБЕЖДАВАНЕ НА ПРОТИВНИКА и неговия упадък след края на Студената война, сякаш настъпва началото на „студената паника“ на един свръхизложен на големи опасности свят, като с това се има предвид не само слепия тероризъм и екологията, но най-вече тираничната политическа икономия, наред с изкушението на определени последователи на идеята за „жизнено пространство“ да се инициира едно своего рода ГРАЖДАНСКО РАЗУБЕЖДАВАНЕ. Управлението на обществения страх се премества от бойното поле на миналото към пазара, другояче казано, към един всекидневен живот, който скоро ще стане невъзможен, понеже е на път да бъде опропастен от „домашния терор“ на всеки един миг, като бясната скорост, с която належащите задачи се сблъскват една с друга, заменя насрещните сблъсъци при пътнотранспортните злополуки на обществения трафик.[...]

След континуума (на земното времепространство), който досега се е възприемал като *променлива настройка* на нашите разнообразни дейности, дромосферното налягане на техническия прогрес сега засяга индивидуалността в съвкупността от жители, подчинени на тегобите на интерактивната мигновеност – тази скорошна тирания скоро ще се превърне в *окончателната променлива* на една демографска настройка на печалбата, като някогашното *количествено* малтусианство се удвоява отгук насетне от едно *качествено* малтусианство, при което обичайният етнически расизъм ще бъде усъвършенстван от един „олимпийски“ расизъм, при който спортното съревнование и подвизите на последните „богове на стадиона“ ще отстъпят почетния подиум на *бягането на място*, на инерцията на живите затворници на телекомуникациите, другояче казано, на жертвите на електронния допинг: този на *кибернетичния футуризм* на глобалното управление на човечеството.[...]

И така, след разпада на материята чрез ядрено делене, ние ставаме малко или повече безсилни свидетели на процеса, при който възниква най-общата начална форма на разпада на историческата свързваща сглобка на миналото, както и на единението/разтварянето на *сподвижника* [sociétaire] в тази РЕЛИГИОЗНА ОБЩНОСТ НА СВЕТЦИ на интерактивния глобален мозък. Общественото тяло внезапно метаморфозира в един вид мистично тяло на осъщественото човечество, като ДРОМОСФЕРАТА на ускоряването заема мястото, *in extremis*²², на НООСФЕРАТА²³ на богоизбраните, според представата на Тейар дьо Шарден, който сам става жертва на голямото „промиване на мозъци“ от пропагандата на Прогреса.

---

²² Накрая, в последния час (лат.) – Б. пр.

²³ Ноосфера – философска концепция, разработена и популяризирана от руския биохимик Владимир Вернадски и френския философ и йезуитски свещеник Пиер Тейар дьо Шарден. Ноосферата представлява най-високото ниво на биосферно еволюционно развитие, при което съзнанието на човек достига своя абсолютен завършек с образуването, по думите на Вернадски, на една „планетарна сфера на разума“ – Б. пр.

Великият ускорител

Пристигнал отвеки – ще бъдеш навсякъде.

Артюр Рембо, „На разума“²⁴

Кръгова писта, скъсена обиколка, няма цирк без окръжност, този *kúklos*²⁵ на древногръцките Олимпийски циклади на вековечно ускоряване! Една година след официалното откриване, в период на пълна икономическа криза, на тази същинска КАТЕДРАЛА – Големият ускорител на ЦЕРН в Женева²⁶ – се състоя откриването (през 2009 г.) на кръгообразен ХРАМ, построен посред пустинята в Абу Даби²⁷, за да ознаменува последното състезание от световния шампионат по Формула 1.

Скорост на светлината – за ентузиастите на физиката и на АДРОНА²⁸, тази дотогава напразно издирвана „частица-Бог“ – тъй като колайдерът на ЦЕРН е претърпял авария... *Светлина на скоростта* – за инженерите на автопистата в Абу Даби²⁹, според които „това единствено по рода си състезателно трасе е конструирано така, че да предостави на зрителите максимална видимост“. ДРОМОЛОГИЧНИЯТ³⁰ подвиг, който

---

²⁴ Артюр Рембо, *Пияният кораб: избрани стихотворения*, прев. Кирил Кадийски, София: Народна култура, 1987, 129. – Б. пр.

²⁵ *Kúklos* (др. гр.) – кръг. – Б. пр.

²⁶ Голям адронен ускорител – най-големият и мощен цикличен колайдер (ускорител на частици) в света, който се намира в Европейския център за ядрени изследвания CERN (Centre Européen pour la Recherche Nucléaire). Той представлява 27-километров пръстен от свръхпроводящи електромагнити и ускоряващи структури, разположен в кръгъл тунел под земята. Уредът е предназначен за ускоряване на насрещни снопове протони и тежки йони с цел експериментално наблюдение на трудноустановими физически процеси. – Б. пр.

²⁷ Авторът вероятно има предвид сградата на централния щаб на инвестиционната група за недвижими имоти „Алдар“, представляваща колосален кръгъл небостъргач от стъкло и стомана с формата на монета, построен в Абу Даби през 2009 г. – Б. пр.

²⁸ Адрон (физ.) – най-общото определение за частица със силно взаимодействие (протон, неутрон и др.) – Б. пр.

²⁹ Има се предвид състезателната писта „Яс Марина“, проектирана за първото Гран При на Абу Даби (2009 г.). Трасето притежава най-дългата старт-финална права във Формула 1 с дължина от 1,2 км. – Б. пр.

³⁰ Въведеното от Пол Вирилио понятие *дромология* (от др. гр. *дрóμος* – надбягване, скоростен бяг) се отнася до „науката (или логиката) на скоростта“, която според него е от ключово значение за схващането на основни фактори за организиране на обществото като военното дело и масовите медии. Основната идея на

физиците на безкрайно малкото напразно са се опитвали да осъществят, тук е удвоен година по-късно от един друг ДРОМОСКОПИЧЕН³¹ подвиг, извършен от поддръжниците на безкрайно голямото в едно зрелище на ускоряването, и то във време, когато автомобилите във Франция се бракуват и подменят с цел да се направи опит за съживяване на индустрията, която се намира в състояние на пълен застои...[...]

„Трябва да забравим за времето на най-базово ниво; не се нуждаем от този определен параметър, за да описваме заобикалящия ни свят. Теоретичната рамка, която предлагам, ни позволява да минем и без него: това е моделът на ‘цикличната квантова гравитация’“. Това твърди Карло Ровели, един от многото поддръжници на сливането между общата теория на относителността от физиката на безкрайно голямото и квантовата механика на безкрайно малкото.

След като миналия век възвести *Краят на Историята*, днес се предвещава тъкмо *Краят на Времето*, без съмнение в полето на теоретичната физика, но и по отношение на икономическата политика.[...]

Изправени пред повторението на един в скоро време системен крах, става наложително да се запитаме относно безсилието на учените икономисти да интерпретират предупредителните знаци, които се нижат един след друг от четвърт век насам, по-специално от големия финансов срив през 1987 г.³²

В своите опити да опише катастрофичните редувания на подобни сринове, наблюдавани в продължение на дълъг период от време в съвкупността на *единния* пазар, Беноа Манделброт³³ въвежда идеята за *мултифрактално време* и по този начин включва

тази концепция е, че скоростта променя природата на дадено нещо, тъй като онова, което се движи с висока скорост, в крайна сметка надделява над всичко, което съществува съобразно бавни темпове на развитие. Вирилио разглежда принципите на дромологията в своето програмно съчинение *Скорост и политика* от 1977 г. (бълг. изд.: София: Критика и хуманизъм, 1992 г.) – Б. пр.

³¹ Във феноменологията на скоростта на Вирилио, понятието *дромоскопия* обозначава специфичен модус на визуалното, който трансформира логистичното възприемане на реалността с оглед на кардиналната и потенциално деструктивна роля на скоростта в съвременното глобално общество. Дромоскопията е процес, при който скорострелното движение става достъпно за окото на наблюдателя: „неодушевени предмети сякаш оживяват под тягата на някакво яростно движение“. Вирилио уподобява този процес на *Blitzkriegspiel*, някакъв вид „видеоигра на скоростта“. Вж. Paul Virilio, *L'horizon négatif*, Galilée, 1984, 143-164. - Б. пр.

³² Един от най-мощните внезапни сринове на финансовия пазар, довел до най-големия процентен спад в един ден от историята (19 октомври, 1987 г.), познат под името „Черният понеделник“. – Б. пр.

³³ Беноа Манделброт (1924 - 2010) – френски математик от полски произход, изследовател на фракталната геометрия. Наред с въвеждането на понятието „фрактал“ той създава теория за „грапавостта и

историята на финансите в един динамичен свят, където *брокерското време* вече няма нищо общо с *физическото време*, понеже при този нов модел „времето тече по-бързо, когато има раздвижване на пазарите, и се забавя по време на затишие“³⁴, като пространството на фракталната геометрия тук се обвързва с „мултифракталната“ хронометрия на четвъртото измерение.

Идеите на нашия заслужил професор следователно не възвестяват просто възшествието на „критичното пространство“, но и самото разбиване [effraction] на Историята, „критичното времепространство“ на идното време![...]

Циклично време вчера, линейно време днес, а утре или със сигурност в другиден – глобално време ала Манделброт... В този случай ВРЕМЕТО – от латинското *tempus*, което означавало „частица времетраене“, различаващо се от *aevum*, т.е. продължителността на една „епоха“ – действително представлява ЗЛОПОЛУКАТА НА ВСИЧКИ ЗЛОПОЛУКИ, понеже „мултифракталното“ разбиване на времетраенето на брокерските операции съвпада с принципа на неопределеността на Хайзенберг³⁵, за да бъде приложено спрямо създателите на модели и програмистите в една финансова система, която е станала алгоритмична, докато кризата в доверието на инвеститорите, онази прочута *кредитна криза*, тук указва края на една ера – ГОЛЯМОТО СВИВАНЕ на турбокапитализма![...]

Ала в този случай присъстваме пред едно отсъствие, с други думи пред един обект, който се намира в противоречие с обективността. Ако в действителност вече не съществува време, ако то изчезва в своето собствено ускоряване, НЕСТАБИЛНОСТТА взема връх, а инертният момент на интерактивната ВРЪЗКА господства от всички страни над инерцията на МЕСТАТА, на фиксираното и неподвижното.

Както гласи едно силно твърдение на Хана Аренд: „Нестабилността е функционална предпоставка за тотално господство.“ Е, тогава какво да кажем за нестабилността, произтичаща от мигновеността на реалното време? Ще ни се налага ли

самоподобие в природата“ в своето основно съчинение *Фракталната геометрия на природата* (1982 г.). Манделброт е първият учен, който използва компютърна технология за създаването на геометрически изображения на фрактали. – Б. пр.

³⁴ Venoit Mandelbrot, “Le grand bluff des modèles financiers”, *Science & Vie*, septembre 2006.

³⁵ *Съотношение на неопределеност* е твърдение в квантовата физика, което гласи, че мястото и импулса на дадена частица не могат да бъдат точно определени едновременно. То е формулирано през 1927 г. от немския физик Вернер Хайзенберг, един от основоположниците на квантовата механика. – Б. пр.

утре да живеем (оцеляваме) под диктата на един своего рода “трибунал на мига”? Тази тирания на времето, или по-точно на *отсъствието на време*, свързано с отпътуването [l'exode] на свободната воля и демокрацията, където всеки един от нас е засегнат както от психологическа, така и от двигателна нестабилност поради нашата хиперемотивност, ще рече поради загубата на контрол над нашите жизнени рефлексии, обусловени от потоците и притоците на една кибернетична среда, която скоро ще се превърне в необитаема?

Кръгова писта, скъсена обиколка – нека сега се върнем към кръга (*kirklos*) и към ЦИКЛОТРОНА³⁶, който бележи произхода на ядрената физика и който през 2009 г. внезапно се превърна в подземна КАТЕДРАЛА, в храм на ускорението на една зрелищна наука, втурнала се по следите на „частицата-Бог“, този АДРОН, който все още липсва в колекцията от открития на съвременните учени физици.

Нека първо отбележим, че въпросното космотеистко приключение възниква изпод корените на дървото на познанието от юдеохристиянската космогония, посредством първоначалната катастрофа – аварията на един „ускорител на реалността“, чието предназначение е да открие в края на тунела безкрайно малката частица, която лежи в основата на астрофизиката. Всичко това би трябвало да ни подежда като предупреждение за мегаломанията на една лишена от критическо съзнание наука, удвоена от един вид мегалоскопия на безкрайно малкото, където ГОЛЕМИЯТ АДРОНЕН УСКОРИТЕЛ в Женева им за цел да направи видимо, да разкрие *на живо*, самото сътворение на света и нищо по-малко, с очевидния риск да предизвика появата на „черна дупка“ – с ниска амплитуда, обясняват ни, без съмнение, за да ни успокоят с оглед на предполагаемите опасности.

Оттук и съдебните дела, заведени от американски физици и други теоретици на хаоса, като Ото Рьослер от Гьотингенския университет, срещу техните колеги от ЦЕРН.

Действително, в този „циклодром на скоростта“, където пейзажът е отсъствие на пейзаж, изходът от скоростта на светлината води до сблъсък с разума, със „здравия разум“ [sens commun], а онова, което сетне ненадейно ни сполетява *ex abrupto*, е тъкмо

---

³⁶ Циклотрон (физ.) – ускорител за частици, изобретен от американския ядрен физик Ернест Лорънс в периода 1929-1930 г., в Калифорнийския университет – Бъркли. За това свое откритие Лорънс е удостоен с Нобелова награда за физика. – Б. пр.

Злополука на Времето, предизвикана от една физическа наука, станала жертва на онази кома, която повсеместно поразява придобитите тук долу познания.

Злополука на субстанциите, злополука на разстоянията, злополука на познанията. В крайна сметка Рембо е бил прав: „Възвърнахме си я. / Кое? – Вечността“. Ако в действителност времето напълно изчезне като необходима променлива настройка на пространството на обкръжаващия ни НАНОСВЯТ, вечното относително настояще съвсем скоро ще царува пълновластно в ущърб на обременяващите механизми на Историята.

Все пак е странно да установим, че въпреки убедеността на астрофизиците и астробиолозите в съществуването на универсален и повсеместно разгърнат в цялото космическо пространство живот, те все още отказват да повярват в съществуването на вечен живот!

„Лицемерци, вида на небето умеете да разпознавате, а личбите на времената не можете ли?“³⁷ Това Христово обръщение сякаш е адресирано до днешните еколози на глобалното климатично затопляне, които някак странно пренебрегват *сивата екология*, внезапната ретенция на времепространството, това темпорално свиване на общосподеления свят, макар космолозите на ГОЛЕМИЯ ВЗРИВ [BIG BANG] да имат съвсем конкретна хипотетична представа за ГОЛЯМОТО СВИВАНЕ [BIG CRUNCH], окончателната контракция в разширяването на Вселената.

Според абат Льометр³⁸, Гамов³⁹ и няколко други учени, ако преди петнайсет милиарда години действително е настъпил взрив на първичния атом, задействайки по този начин разширяването на едно „мехурче“, уголемяващо се по протежение на един астроисторически континуум до момента на ГОЛЯМОТО СВИВАНЕ – имплозията и счупването на Бариерата на Времето, то днес е необходимо да констатираме, че подир своето впускане по следите на първозданния миг на сътворението на Вселената нашите

---

³⁷ Мат. (16: 3). – Б. пр.

³⁸ Жорж Льометр (1894 - 1966) – белгийски католически свещеник, математик, астроном и преподавател по физика в Льовенския католически университет. Пръв установява, че отдръпването на близките галактики може да се обясни с една теория за разширяване на вселената – това предположение по-късно става известно като „Теория за Големия взрив“. – Б. пр.

³⁹ Георгий (Джордж) Гамов (1904 - 1968) – американски физик и космолог от руски произход, един от ранните последователи на „Теорията за Големия взрив“. – Б. пр.

учени астрономи на необятното космическо пространство преди всичко се тревожат относно безкрайно малкото времетраене на изначалния миг⁴⁰.

За тази цел, след появата на ЦИКЛОТРОНА, американската лаборатория ФЕРМИЛАБ⁴¹ проектира шесткилометров цикличен ускорител - ТЕВАТРОНЪТ, докато най-накрая в Европа се построява 27-километровия ГОЛЯМ АДРОНЕН УСКОРИТЕЛ, чието название е многозначително, понеже от изобретяването на УСКОРИТЕЛЯ (първо линейния, а след това и цикличния) ние сме преминали към КОЛАЙДЪРА и към изследването на въздействието на светлинната скорост, което приключва със зрелищното счупване на Барьерата на Времето!

Доста добра илюстрация на злополуката на всички злополуки – злополуката на времето, което някои физици ни приканват да забравим напълно, тъй като Коперниканската астрономия, която води началото си от „телескопичното“ [télescopiques] овладяване на пространството, приключва в Женева с „на срещния сблъсък“ [télescopage] с края на времето!

В действителност науката, ГОЛЯМАТА НАУКА физика, не е в мир със самата себе си, тя води война с времето: „величествената бавност на времетраенето, подвижното чудо на всеки един час“ в представите на импресионизма и неговите феноменолози, измежду тях и Клод Моне, които в периода 1899-1901 г. предоставят един първообраз на теорията на относителността, тази Айнщайнова теория за гледната точка. Моне, който рисува прочутите „Серии“, дори заявява: ВСИЧКО СЕ ПРОМЕНЯ, АКО ЩЕ И КАМЪК ДА Е, оповестявайки по този начин появата на кинематичната енергия (редом с кинетичната), чието въздействие ще бъде разработено от Братя Люмиер, и предвещавайки през идното двадесето столетие мутациите на мултифракталното времепространство, чийто светски пророк ще бъде Манделброт – един друг импресионист!

Но нека се върнем отново към храма в Женева, към тази цилиндрична Платонова пещера, където илюминистите от Последния ден поддържат жив пламъка на Прогреса на

---

⁴⁰ Hubert Reeves, *Dernières nouvelles du cosmos*, Le Seuil, 1994.

⁴¹ Национална ускорителна лаборатория „Енрико Ферми“ (Fermi National Accelerator Laboratory (Fermilab)) – една от многото лаборатории на Министерството на енергетиката на САЩ, която специализира в изследвания върху физиката на високоенергийните частици. – Б. пр.

тази „научна истина“, към която пророкът на общата относителност Айнщайн гледаше с ненавист.

Има нещо наистина странно в това, че значението на една подобна „камера обскура“, на тази катедрална крипта, заровена под граничната линия между две държави⁴², никога не е провокирало критическото мислене на нашите учени, с изключение на вече споменатите по-горе. Как е възможно изграждането на едно такова здание, чиято цена се доближава до сумата милиарди, изгубени от един определен търговец, който през 2010 г. подхранваше генерираното от медиите напрежение в продължение на дълги месеци⁴³, да заслужи единствено саркастичните забележки от страна на популяризатори на науката, насочени срещу онези, които хранеха безпокойство относно успеха на изобретението, също както голямата авария, оповестила пускането в действие на ускорителя на ЦЕРН, среща единствено мълчанието на почитателите на науката-зрелище?

Тук опустошенията на КОСМОТЕИЗМА съответстват на вредите от фанатизма на един слънчев култ, където усилването на светлинната скорост озарява историята и предвещава човешки жертвоприношения, които са твърде различни от жертвоприношенията при главозамайващите финансови инвестиции, натрупани за построяването на тези *храмове на илюзията*, като онзи, който наскоро бе представен в Пекин – един „международен линеен ускорител“, накратко казано сроден с краштестовите на една автомобилна индустрия в криза, вътре в миниатюрното пространство на един НАНОСВЯТ, където екологичният отпечатък отсега нататък ще ни води с пълен напред към една тотална злополука на публичните финанси...

В същия ред на мисли, през 2010 г. Китай направи забележително постижение, нареждайки се на второ място, точно след САЩ, в класацията за „суперкомпютри“ TOP500 благодарение на двигателя NEBULAE, чийто показател за производителност е 1,27 петафлопа⁴⁴ – с други думи той притежава капацитета за изчисляване на 1,27 милиона

---

⁴² Швейцария и Франция. – Б. пр.

⁴³ Авторът има предвид Жером Кервиел, френски брокер от втората по големина банка във Франция „Сосиете Женерал“, който през 2008 г. причини на кредитната институция щети за почти 5 милиарда евро. – Б. пр.

⁴⁴ FLOPS (от англ. *F*loating *P*oint *O*perations *P*er *S*econd) – мярка за производителността на компютрите. Показва броя операции с плаваща запетая, които компютърът може да извърши за една секунда. Барьерата от 1 PFLOPS (petaFLOPS) е преминала за първи път от суперкомпютъра „Jaguar“ през 2008 г. – Б. пр.

милиарда операции в секунда, а пък суперкомпютърът в Министерството на енергетиката на Тенеси може да достигне производителен капацитет от 1,75 петафлопа. За 2020 г. се предвижда въвеждането на „голям изчислителен ускорител“, който би могъл да достигне един *екзафлоп*, ще рече един милиард милиарда операции за секунда.

Нека припомним, че такива двигатели се използват в научните изследвания, в геномното секвениране⁴⁵, но преди всичко в стратегическото поле, свързано с националния суверенитет⁴⁶.

По мнението на специалистите, обхватът на високопроизводителните изчисления не престава да се разширява. Така днешните геофизици могат да предсказват в реално време вторичните трусове на дадено сеизмично явление⁴⁷. Обратно на това, те понастоящем са доста неспособни да набележат предварително евентуалните фатални последици от един едромасшабен КИБЕРКРАХ, който би засегнал цялата финансова система, докато от друга страна е съвсем лесно да се предвиди как автоматиката на високочестотната *флаш търговия* утре ще приключи с ТОТАЛНАТА ЗЛОПОЛУКА на извънредно високочестотните финансови операции! [...]

Според информацията, публикувана във вестниците *Таймс* и *Дейли телеграф* от средата на септември 2008 г., един от четирите датчика на ускорителя на ЦЕРН е станал обект на атака от страна на хакери, които на 8 септември, денят на неговото официално стартиране, са успели да пробият компютърната мрежа на ВЕЛИКИЯ АДРОНЕН УСКОРИТЕЛ. Нека припомним още, че на 22 септември ежедневникът *Либерасион* обяви спирането на ускорителя след авария по време на тест, проведен на 17 септември същата година – годината, през която възникна една друга злополука, а именно рухването на „крепостната стена“ на Уолстрийт.

Превод от френски език: **Филип Стоилов**

---

⁴⁵ Процес, при който се определя подреждането (последователността) на четирите химически градивни блока, наречени „нуклеобазис“, които влизат в състава на молекулата на ДНК. Тази последователност показва на учените генетичната информация, кодирана в даден ДНК сегмент. – Б. пр.

⁴⁶ *Льо Монд*, 26 юли, 2010.

⁴⁷ Пак там.